

Faculty of ENGINEERING | Chulalongkorn University
Pillar of the Kingdom

นวัตกรรมเทคโนโลยีสะอาด

ศ.ดร. ไพศาล กิตติสุขภกร
ภาควิชาวิศวกรรมเคมี คณะวิศวกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวโน้มขององค์กรในอนาคต

- ❁ ต้องจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ
- ❁ ต้องมีความพร้อมในการแข่งขันอย่างเสรี
- ❁ ต้องพยายามลดค่าใช้จ่าย
- ❁ ต้องมีนวัตกรรมเป็นของตนเอง

CT คือ อะไร

Cleaner Technology (CT)

(Cleaner Production CP – การผลิตที่สะอาด)

(Pollution Prevention P2 – การป้องกันมลพิษ)

(Waste Minimization WM – การลดของเสียให้น้อยที่สุด)

CT แปลเป็นไทยว่า เทคโนโลยีสะอาด

หมายถึง การพัฒนา เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง **อย่างต่อเนื่อง** ของกระบวนการผลิตหรือการบริการ โดยก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสี่ยงต่อมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

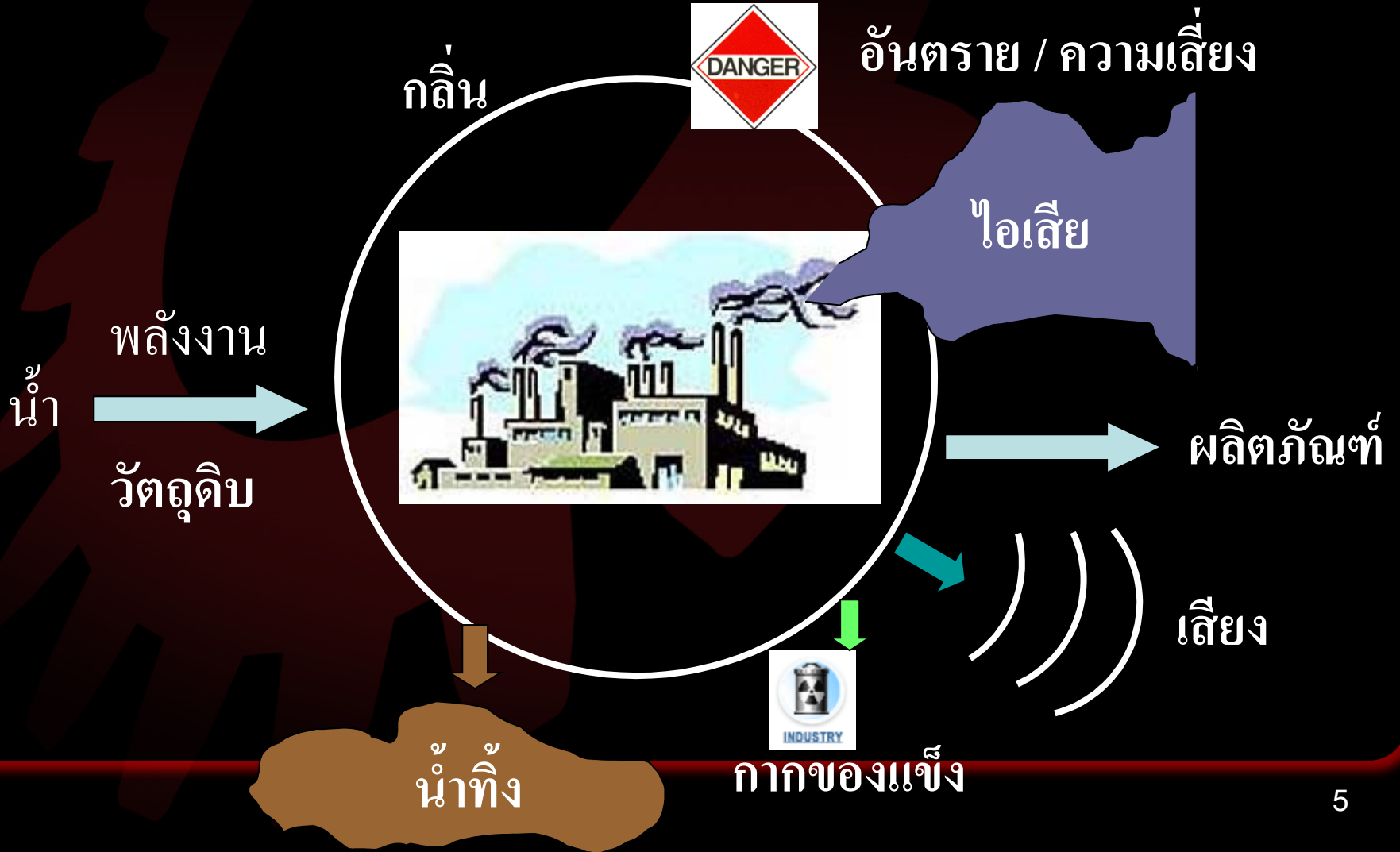
แนวคิดของ CT

1. ป้องกัน หรือ ลดการเกิดมลพิษและของเสีย
2. ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ลดอันตราย และความเสี่ยงต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

“CT เป็นการลดมลพิษที่แหล่งกำเนิด
ซึ่งเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม และการ
ลดค่าใช้จ่ายในการผลิตไปพร้อมกัน”

แผนภาพจำลองการผลิตในอุตสาหกรรม

ทำไมจึงควรใช้ CT

วัตถุดิบ + การจัดการ + กระบวนการผลิต

ผลิตภัณฑ์

ของเสีย

แนวคิด CT

ลดของเสียที่แหล่งกำเนิด

วิธีการดั้งเดิมดั้งเดิม

บำบัดที่ปลายทาง

ประโยชน์ของการทำ CT

ประโยชน์สำคัญ 2 ประการของ CT คือ

1. ประโยชน์เชิงธุรกิจ (Economic Benefit)

- สามารถคำนวณได้เป็น กำไร (บาท/ปี)

2. ประโยชน์เชิงสิ่งแวดล้อม (Environmental Benefit)

- สามารถคำนวณได้เป็น ปริมาณทรัพยากรที่ใช้ลดลง (หน่วย/ปี) และ/หรือ ปริมาณของเสียที่ลดลง (หน่วย/ปี)

การใช้ CT ทำได้อย่างไร

สร้างแผนภาพกระบวนการผลิต

หาแหล่งกำเนิดการสูญเสีย

เมื่อมีสารเข้ามาจะต้องออกไปในรูปผลิตภัณฑ์หรือของเสีย

วิเคราะห์สาเหตุ

ดูจาก 5 ปัจจัย ได้แก่ วัตถุดิบ เทคโนโลยี การจัดการ
ผลิตภัณฑ์ และ ของเสีย

หาวิธีป้องกัน/แก้ไข

วัดและบันทึกตัวเลขที่เกี่ยวข้อง เช่น ปริมาณ ความเข้มข้น
พิจารณาจากแหล่งที่เป็นสาเหตุ 5 ข้อ

- (1) เปลี่ยน / ปรับปรุงวัตถุดิบ
- (2) เปลี่ยน / ปรับปรุงเทคโนโลยี, อุปกรณ์
- (3) ใช้วิธีการผลิต / การจัดการที่เหมาะสม
- (4) เปลี่ยน / ปรับปรุง ผลิตภัณฑ์
- (5) การใช้ซ้ำ / หมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่

นวัตกรรม เริ่มจาก *IDEA*

IDEA ทำอะไร

ขายได้หรือไม่ ติดตลาดนานแค่ไหน

ผลิตอย่างไร

<https://youtu.be/g3huGHsSKDA>

หาวิธีป้องกัน/แก้ไข และนวัตกรรมใหม่ๆ

นวัตกรรมวัสดุคืบ

วัสดุคืบใหม่ๆ คือ วัสดุคืบชีวภาพ, วัสดุคืบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

นวัตกรรมกระบวนการผลิต

กระบวนการผลิตประสิทธิภาพสูง ขนส่งด้วยระบบท่อ เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง ระบบอัตโนมัติ ฯลฯ

นวัตกรรมผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นวัตกรรมใหม่ๆ

นวัตกรรมจัดการของเสีย

เปลี่ยนของเสียเป็นพลังงาน เปลี่ยนเป็นปุ๋ย ฯลฯ

ตัวอย่างนวัตกรรม

นวัตกรรมจัดการของเสีย

GEF UNIDO Global Cleantech Programme

Waste to Energy

1. Converting industrial paper-industry waste to bio-ethanol
2. Green electricity generation from waste tyres

ตัวอย่างนวัตกรรม

นวัตกรรมผลิตภัณฑ์

Ecoproduct หรือ ฉลากเขียว

<http://www.thaiecoproduct.com/index.php/summaryproduct.html>

เช่น ตู้เย็น แอร์ เครื่องซักผ้า บรรจุก๊าซ

-Egg Design by ATchara กล่องชีวเวลรี่จากเปลือกไข่ห่านประดับคริสตัล

-ของใช้จากขวดพลาสติก (PET) เป็นต้น

<http://www.greenandcleansolution.com/>

หุ่นยนต์ทำความสะอาดคราบน้ำมัน นวัตกรรมใหม่ จาก MIT

ตัวอย่างนวัตกรรม

นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (ตัวอย่าง)

1. ฟิล์มถนอมอาหาร
2. ปูนสี
3. สีทำความสะอาดด้วยตัวเอง
4. Hydrogen Car
5. Alternative Energy
6. Solar Cell

ตัวอย่างนวัตกรรม

นวัตกรรมกระบวนการผลิต

“Clean Product Clean Process” เช่น โรงกลั่นบางจาก

เปลี่ยนตัวเร่งปฏิกิริยา ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือเปลี่ยน **by product**

เครื่องถ่ายเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนใหม่ ๆ

การนำพลังงานเหลือทิ้งไปให้โรงงานอื่นใช้

การนำของเสียไปให้โรงงานอื่นใช้

ตัวอย่างนวัตกรรม

นวัตกรรมอื่น ๆ

Internet Banking
Shopping online

ระว่าง ผลิตภัณฑ์ที่โฆษณาเกินจริง